

LAMPIONY (NE)Ā TĀŠTĀ•

ĀĀEtrtek, 12 ĀĀervenec 2018

Jsou souĀĀstĀ- rodinnĀ½ch a firemnĀ-ch akci Āi vĀ½znamnĀ½ch udĀjlostĀ-. NĀkdo si uĀ¾ bez nich nedokĀjĀ¾e pĀ™ed poĀ™Ājdnou oslavu, pĀ™estoĀ¾e se jednĀj o (dalĀjĀ-) importovanĀ½ zvyk ze zahraniĀĀ-. LĀĀtajĀ-cĀ- pĀ™ĀjnĀ- ale nejs nevinnou hraĀkou, jak se na prvnĀ- pohled mĀĀ¾e zdĀjt. HasiĀi by o tom mohli dlouze vyprĀjvĀt. Co jsou asijskĀĀ LĀĀtajĀ pochodnĀ, vlastnĀ, zaĀ a co mohou zpĀsobit? VĀ-te, jak je sprĀjvnĀ, pouĀ¾Ā-vat a proĀ je jejich vypouĀjtĀ, nĀ- uprostĀ™, nebezpeĀnĀĀ?

HlavnĀ-m urĀujĀ-cĀ-m prvkem je otvor nachĀzejĀ-cĀ- se v jednom mĀ-stĀ, balĀnu, kterĀ½ umoĀ¾Ā uje vnikĀjnĀ- horkĀĀho vzduchu Āi spalin do jeho vnitĀ™nĀ- ĀĀsti. Druhou klĀĀovou souĀĀstĀ- LĀĀtajĀ-cĀ-ho pĀ™ĀjnĀ- je vyvĀ-jeĀ• plamennĀĀho hoĀ™enĀ-. MĀĀ¾e jĀ-t o hoĀ™Ājk Āi svĀĀku upevnĀnĀĀ na rĀjmu z bambusu Āi drĀjtĀ, nĀĀ konstrukce. DefinujĀ-cĀ-m kritĀriem je pĀ™edevĀjĀ-m funkce takovĀĀho zaĀ™Ā-zenĀ-. Je nutnĀĀ, aby byl vyvĀ-jeĀ• plamennĀĀho hoĀ™enĀ- dostateĀnĀ, vĀ½konnĀ½, tedy aby zvlĀjdl vytvoĀ™it dostateĀnĀĀ mnoĀ¾stvĀ- teplĀĀho vzduchu a spalin, kterĀĀ LĀĀtajĀ-cĀ- pĀ™ĀjnĀ- vynesou do vzduchu dĀ™Ā-ve, neĀ¾ hoĀ™Ājk Āi svĀĀka dohoĀ™Ā-.

LĀĀtajĀ-cĀ- pĀ™ĀjnĀ- nebo takĀĀ LĀĀtajĀ-cĀ- lampiĀny, lampiĀny ĀjtĀstĀ-, LĀĀtajĀ-cĀ- lucerny, balĀnky ĀjtĀstĀ-, ĀĀnskĀĀ lampiĀny, lucerny ĀjtĀstĀ- Āi thajskĀĀ lampiĀnky ĀĀ to vĀjechno jsou rĀznĀĀ nĀjzvy pro totĀĀ¾. V kaĀ¾Ā-dĀĀm pĀ™Ā-padĀ, jde technicky vzato o malĀ½ horkovzduĀjnĀ½ balĀn, kterĀ½ mĀĀ¾e vedle romantickĀ½ch chviliek zpĀsobit takĀĀ hodnĀ smutku.

Proti vypouĀjtĀ, nĀ- lampiĀnĀ- ĀjtĀstĀ- zĀjsadnĀ, stojĀ- HasiĀskĀ½ sbor ĀĀeskĀĀ republiky a mĀj k tomu svĀĀ dĀvody. Z jeho statistik vyplĀ½vĀj, Ā¾e Ājkody, kterĀĀ prokazatelnĀ, napĀjchal hoĀ™Ā-cĀ- lampiĀn ĀjtĀstĀ-, sahajĀ do miliĀnĀ. Vedle toho jsou rizikovĀĀ i drĀjty z vĀ½robku, kterĀĀ dopadnou na zem a ohroĀ¾ujĀ- volnĀ, Ā¾ijĀ-cĀ- zvlĀĀ™. V neposlednĀ- Ā™adĀ, mohou LĀĀtajĀ-cĀ- svĀtĀĀlka nadĀlat zmatky pĀ™i navigaci v letovĀĀm provozu.

ZĀjsadnĀ- vliv na poĀ¾ĀjnĀ- bezpeĀnost LĀĀtajĀ-cĀ-ch pĀ™ĀjnĀ- majĀ- povĀtrnostnĀ- a klimatickĀĀ podmĀnky. Proto se v nĀjvodech pro spotĀ™ebitele (pokud jsou vĀbec k vĀ½robku pĀ™iloĀ¾eny) v rĀznĀ½ch obmĀjnĀch uvĀjdĀ-, Ā¾e se lampiĀny majĀ- pouĀ¾Ā-vat mimo obydlenĀj ĀzemĀ-, lesy, suchĀĀ louky Āi obilnĀj pole a pouze v pĀ™Ā-padĀ, Ā¾e sĀ-la vĀtru nepĀ™esahuje 6ĀĀ11 km/h. Lze si jen obtĀĀnĀ, pĀ™edstavit, jak oslavenec po pĀjtĀĀm pĀ™Ā-pitku vyhodnocuje sĀ-lu a smĀr vĀtru, pĀ™Ā-padnĀ, odstraĀuje pĀ™ekĀjĀ¾ky z letovĀĀ drĀjhy.

Na tĀĀto vĀ½robcĀ-ch je proto pozoruhodnĀĀ, Ā¾e se po nich pĀ™ed uvedenĀ-m na trh nevyĀ¾aduje, aby proĀjly bezpeĀnostnĀ-mi testy. LĀĀtajĀ-cĀ- pĀ™ĀjnĀ- totiĀ¾ nepodlĀĀhajĀ- zĀjkonu Ā. 22/1997 Sb., o technickĀ½ch poĀ¾adavcĀ-ch na vĀ½robky, tudĀĀ¾ nenĀ- potĀ™eba, aby se prokazovaly certifikacĀ-, Ā¾e jsou vyrobeny v souladu s normou. Jedinou regulacĀ-, kterou lze u tohoto vĀ½roku uplatnit, je zĀjkon Ā. 102/2001 Sb., o obecnĀĀ bezpeĀnosti vĀ½robcĀ-, jenĀ¾ Ā™Ā-kĀj, Ā¾e bezpeĀnĀ½ vĀ½robek je takovĀ½, kterĀ½ za bĀ¾ĀnĀ½ch podmĀnek nepĀ™edstavuje Ā¾ĀjdnĀĀ nebo pouze minimĀjnĀ- nebezpeĀĀ-. Tedy pokud uĀ¾ivateli vĀ½robku dodrĀ¾Ā- nĀjvod k pouĀ¾itĀ-, kterĀ½ musĀ- bĀ½t

přiložen jako průvodní dokumentace od výrobce, nemělo by dojít k zajištění mu riziku.

Větr a bezvětrnost
v Česku

Dosažnout podmínek pro bezpečnost použití

látky - ch - v České republice je podle HZS ČER prakticky nemožné.
Bezvětrnost, která je považována pro lampičnou show za ideální stav, je definována rychlostí větru 0-0,2 m/s. Laik má tuto situaci vyhodnotit podle kouřové, která stoupá kolmo vzhůru. Ve vysoko položených místech se bezvětrnost vyskytuje velmi málo - zhruba v 1-2% plošné oblasti, u nížko položených stanic jde zhruba o třetinu výšky. Podle Českého hydrometeorologického ústavu se u nás průměrná rychlost větru pohybuje mezi 2-4 m/s. Větr vane pomaleji v údolích a v nížinných oblastech jižních a jihovýchodních Čech. Nižší rychlost větru lze očekávat také v láně, nejvíce v zimě. Měrná nebo slabší větr vane rychlostí 1,6 až 3,3 m/s. Běžný uživatel látky - ch - ho pozná například podle jeho lestu listů - vlnění citelného na tvářích - Rychlost větru se však se stoupající výškou mění. Vedle rychlosti se mění i jeho směr, takže je nemožné odhadnout, jak vysoko lampičná dosáhne, jak dlouho a kam poletí.

Ověřem bezpečnostní kritéria,

kteří jsou výrobci nebo prodejci výrobku nastavena, nejsou na našem území splnitelní, jak uvádě - ve svém materiálu o látky - ch lampičkách plk. Mgr. Radek Kislinger, vedoucí Oddělení - zjišťování - použití - in vzniku požárů HZS ČER. Zjistí se

dodávky, že pokud si budeme nad hlavou používat lampičny štět, nikdy nebude v silách hasičů - dodržet zisků - ochrany. Štětině opatřená - zkratka neexistuje, odpovědnost je v rukou spotřebitele.

Z pohledu bezpečnosti je

tak podle hasičů - možné tvrdit, že spotřebitel pomocí - vlnění - lampičná - větrny poroučuje jednu ze základních povinností - ochrany. Suma summarum - vzniká - se symbol romantiky zavádění

poté - inu ke vzniku požáru pokračá.

Kam lampičná nepustit?

Nejastěji se

na výrobků - ch objevuje informace, že by se látky - ch - použití - nemělo vypouštět:

ve v obydlených oblastech, mezi

panelů, ve místech, v místech s vysokou koncentrací osob, ve blízkosti letišť (v okruhu 15-50 km - v závislosti na typu letiště, viz mapa níže), ve lese, v blízkosti stáje - vysokého napětí, suchých luk, obilných polí - v období sklizně, ve blízkosti hořlaviny, v buřtině a místě, kde jsou skladovány.

Hasičská záchranná sbor České

republiky proto dříve - varuje pomocí - vlnění - látky - ch - použití - a zasazuje se o jejich plnění - zisků na našem území. Protože pomocí - vlnění - štět - ch

v½robné nelze zajistit bezpečnost, považuj- hasi- za vhodn© ozna-it
l@taj-c- pÁin- podle zákona Á. 102/2001 Sb. za nebezpečn© v½roby
a nechat je stáhnout z distribuce.

Nejednalo by se pÁmitom
o ojediná½ krok. Podobnáj opatmen- plat- jí¼ v nákolika daláj-ch
zem-ch. Sousedn- Rakousko Ápln, zakázalo naÁ-zen-m Á. 423/2009
o miniaturn-ch horkovzduán½ch balánech prodej s platnost-
od Ánora 2011. K podobn©mu kroku pÁistoupili tak© v Námecku,
v Austrálii Ái v Malajsii. Prodej l@taj-c-ch pÁin- byl
z bezpečnostn-ch dvod- omezen i ve Vietnamu.

Po zákazu volaj- hasi-
i v daláj-ch zem-ch, napÁ-klad ve Spojen©m královstv-, kde
za zákaz lobbuj- tak© farmÁi, nebo¥ spadláj l@taj-c- pÁin- ohro¼uj-
dobytek a pÁedstavuj- riziko v dob- sklizn-. Mraky se nad l@taj-c-mi
lucernami stahuj- i v jeho Á-nsk© domovin-, kde vyhlásili jejich
zákaz napÁ-klad v Nankingu, hlavn-m mást- provincie Áiang-su.

Tis-ce let dlouhá cesta
pÁes pÁl zem- koule

Ákoliv se l@taj-c- pÁin-
dostala do ÁEch a¼ v posledn-ch zhruba deseti letech, tradici maj-
v-ce ne¼ dvoutis-ciletou a saháj-c- a¼ do starov-kÁ- ÁE-ny. PÁvodn-
lampiány slou¼ily k vojenským Á-elám. Pou¼á-ly se k signalizaci v armád-,
nebo¥ je bylo mo¼n© spatmit z velk© vzdálenosti.

S postupem let se ovájem
vyu¼it- lampián- rozáj-Á-tilo z armády mezi ostatn- obyvatelstvo ÁE-ny
a zÁ-skalo v½znam svíte-n-. L@taj-c- lampiány se staly neodmyslitelnou
souÁ-íst- asijských festival-, svátk- a obÁad- a zÁ-skaly i symbolická½
v½znam á€“ zprostÁedkovály komunikaci s bohy. Lid© vÁ-Ámili, Áe stoupáj-n-m
lampián- do nebe se vzdaluj- i vájechny jejich starosti a obavy
a do Áivota pÁicház- Áitá-st-. Pokud lampián vystoupal vysoko,
znamenal to pÁ-slib bohatstv- a jeho darováj-n- mnichovi málo
na oplátku pÁin-ost daruj-c-mu moudrost. Dnes se na pláj-¼ lampián-
Áasto pÁ-Áje nájak© pÁin-.

Lampičny se nejprve rozáj-Á-tily
po cel©m Dáln©m v½chod- a s rychlým rozvojem cestovn-ho ruchu se
dostaly i do Evropy a k nám. Nejprve si je cestovatel©
pÁiváj-¼eli jako suvenír z cest po Asii, postupem Áasu se
na Áesk©m trhu našlo nákolik firem, které lampičny bu- dováj-¼ej-, nebo
pÁ-¼mo vyrábáj-. Ácetnost po¼áj-r- zpÁ-soben½ch lampičny ale roste spolu
s nará-stáj-c- oblibou tohoto fenomenu.

publikováno v Áasopise dTest